

## **ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ: της 15 Οκτωβρίου 1922**

**Περί χορηγήσεως αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας πάσης μηχανολογικής εγκαταστάσεως.**  
(ΦΕΚ 208/Α/21-10-22)

### **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β' ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Έχοντες υπ' όψει τα άρθρα 4 και 7 του νόμου ΔΚΣΤ' (του 1912, το άρθρον 6 του Ν. 2893 του 1922, ως και το άρθρον 4 του Ν. 2943 του 1922 αποφασίζομεν και διατάσσομεν.

#### **I. Χορήγησις αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας**

##### **A'. Άδεια ιδρύσεως.**

##### **Άρθρον 1.**

Απαγορεύεται η ίδρυσις οιασδήποτε μηχανολογικής εγκαταστάσεως, εν γένει, άνευ ειδικής προς τούτο αδείας, εκδιδομένης υπό του Υπουργείου Συγκοινωνίας.

##### **Άρθρον 2.**

Η εν τω άνω άρθρω 1 απαιτουμένη άδεια ιδρύσεως σκοπόν έχει την λεπτομερή εξέτασιν των συνθηκών ιδρύσεως πάσης μηχανολογικής εγκαταστάσεως και τον καταρτισμόν αντιστοιχών τεχνικών όρων ασφαλείας, οίτινες, δέον να τηρηθώσι κατά την ίδρυσιν εκάστης τούτων, προς προστασίαν του εργαζομένου προσωπικού, των περιοίκων και του κοινού, από παντός κινδύνου, βλάβης υγείας ή ενοχλήσεως, προκληθησομένων υπό της ιδρυθησομένης εγκαταστάσεως.

Η άδεια ιδρύσεως κατά συνέπειαν απορρέουσα εκ των εις την σφαίραν της διοικήσεως αναγομένων καθηκόντων ουδεμίαν επίδρασιν έχει έναντι τυχόν δικαιωμάτων τρίτων στηριζομένων επί ειδικών τίτλων ιδιωτικού δικαίου και αναγομένων εις την δικαιοδοσίαν των δικαστηρίων.

##### **Άρθρον 3.**

Προς απόκτησιν αδείας ιδρύσεως μηχανολογικής εγκαταστάσεως δέον να υποβληθώσιν (εις την διεύθυνσιν των σιδηροδρόμων του Υπουργείου (Συγκοινωνίας) ή τα αρμόδια μηχανολογικά εν ταις επαρχίαις γραφεία, εάν η υπό ίδρυσιν εγκατάστασις ευρίσκεται εις την περιφέρειάν των, τα κάτωθι έγγραφα:

- 1) Αίτησις επί χαρτοσήμου σύντομος και σαφής διαλαμβάνουσα το είδος και σκοπόν της εγκαταστάσεως.
- 2) Χρηματικόν γραμμάτιον καταθέσεως εις τι δημόσιον ταμείον (δραχ. 100 προκειμένου περί εγκαταστάσεως συνολικής αξίας μέχρι 50.000, δραχ. 200 προκειμένου περί τοιαύτης αξίας από 50.001 μέχρι 100.000 δραχμών, 300 προκειμένου περί τοιαύτης αξίας από 100.001 μέχρι 150.000 δραχμών, και 400 προκειμένου περί τοιαύτης αξίας από 150.001 και άνω).
- 3) Σχεδιάγραμμα εις τριπλούν υπό κλίμακα μέχρι το πολύ 1:500 εμφανίον την κάτοψιν της οικοδομής της εγκαταστάσεως μετά της πέριξ περιοχής. Ως προς τα

καταβλητέα τέλη βλ. ήδη άρθρ. 2 Ν.Δ. 1150/1949 (13 Βγ.). Εν τω σχεδιαγράμματι τούτω δέον η κάτοψις της οικοδομής να παρίσταται δι' απλών ερυθρών γραμμών, της δε πέριξ περιοχής δι' απλών μελανών τοιούτων, να αναγράφονται δε λεπτομερώς το είδος ενός εκάστου των χωρών της περιοχής, ήτοι οδών, γηπέδων, οικιών, καταστημάτων, εργοστασίων, κ.λπ., και να σημειούνται ο προσανατολισμός της εγκ/σεως διά βέλους εμφανίνοντος τον βορράν.

4) Σχεδ/μα εις τριπλούν υπό κλίμακα μέχρι το πολύ 1:100 εμφανίον την κάτοψιν της οικοδομής της εγκ/σεως μετά των εν αυτή τοποθετησομένων κινητήρων, μηχανημάτων, συσκευών μεταφοράς δυνάμεως κ.λπ. και διαλαμβάνον επίσης τας καταλλήλους τομάς προς λεπτομερεστέραν παράστασιν του κτιρίου, των συσκευών μεταφοράς δυνάμεως, ως και πάσης αναγκαίας λεπτομερείας προς σαφή απεικόνισιν της εγκαταστάσεως.

5) Υπόμνημα στατικού υπολογισμού της καπνοδόχου μετά του σχετικού διαγράμματος εις τριπλούν.

6) Υπόμνημα εν ω να διαλαμβάνονται:

α) Το ονοματεπώνυμον του ιδιοκτήτου.

β) Η τοποθεσία της εγκαταστάσεως, ήτοι ο νομός, η επαρχία, η πόλις ή το χωρίον και η θέσις εν η θα εγερθή το κτίριον.

γ) Το είδος και ο σκοπός της εγκαταστάσεως.

δ) Το είδος, η ισχύς, ο αριθμός στροφών, το εργοστάσιον της κατασκευής, το έτος της κατασκευής και λοιπά χαρακτηριστικά ενός εκάστου των κινητήρων.

ε) Το είδος, η ισχύς, ο αριθμός στροφών, η ικανότης παραγωγής, το εργοστάσιον της κατασκευής, το έτος κατασκευής και λοιπά χαρακτηριστικά ενός εκάστου των εγκατασταθησομένων μηχανημάτων. ς) Το είδος, το έτος, και το εργοστάσιον κατασκευής, η θερμαινόμενη επιφάνεια και η επιφάνεια της εσχάρας, η ωριαία ατμοπαραγωγή εις ΧΤ., η πίεσις εν κανονική λειτουργία εις ατμοσφαίρας του ατμολέβητος.

ζ) Το είδος φωτισμού της εγκαταστάσεως και η συνολική φωτιστική έντασις.

η) Η ημερησία κατανάλωσις ύδατος.

θ) Η συνολική αξία του κτιρίου της εγκαταστάσεως.

ι) Η συνολική αξία των εν τω εργοστασίω εγκατεστημένων μηχανών, μηχανημάτων κ.λπ.

Προκειμένου περί μικράς σημασίας εγκαταστάσεων, επαφίεται εις την κρίσιν του αρμοδίου ειδικού συμβουλίου να μη απαιτήση άπαντα τα στοιχεία των άνω παραγράφων υπ' αριθ. 5 και 6.

#### Άρθρον 4.

Πάντα τα ανωτέρω εν αρθρ. 3 διαλαμβανόμενα, αιτήσεις, σχεδιαγράμματα, υπομνήματα, δέον να ώσιν υπογεγραμμένα υπό του ιδιοκτήτου ή των νομίμων πληρεξουσίων αυτού. Τα σχεδιαγράμματα εν γένει και υπομνήματα δέον να είναι επιστημονικώς συντεταγμένα ώστε να καθίσταται δυνατός ο τεχνικός έλεγχος αυτών.

#### Άρθρον 5.

Τα σχεδιαγράμματα και υπομνήματα διπλούνται εις ακέραια φύλλα διαστάσεων 20Χ30 εκ., έκαστον δε τούτων δέον να φέρη επί του προσθίου φύλλου του επιγραφήν εμφανίνουσαν το είδος της εγκαταστάσεως, την τοποθεσίαν αυτής και το ονοματεπώνυμον του ιδιοκτήτου.

Β'. Άδεια λειτουργίας  
Άρθρον 6.

Απαγορεύεται η λειτουργία οιασδήποτε νέας εγκαταστάσεως δι' ην έχει ήδη χορηγηθή άδεια ιδρύσεως, ή επέκτασις, μεταρρύθμισις και ανακαίνισις ταύτης άνευ ειδικής αδειάς εκδιδομένης υπό του Υπουργείου Συγκοινωνίας.

Άρθρον 7.

Η άδεια λειτουργίας εκδίδεται μετά έκθεσιν της αρμοδίας υπηρεσίας (της διευθύνσεως των σιδηροδρόμων) περί της τηρήσεως πάντων των όρων του παρόντος Δ/τος και επιπροσθέτως εκείνων τους οποίους περιλαμβάνει η χορηγηθείσα άδεια ιδρύσεως.

Άρθρον 8.

Προς απόκτησιν αδειάς λειτουργίας δέον να υποβληθή εις το (επί της Συγκοινωνίας) Υπουργείον δήλωσις του ιδιοκτήτου ή του νομίμου πληρεξουσίου αυτού βεβαιούσα την αποπεράτωσιν των εργασιών ιδρύσεως και την τήρησιν των ως άνω εν άρθρ. 7 όρων.

Γ'. Άδεια οικοδομής.  
Άρθρον 9.

Εκτός των ως άνω αδειών, απαιτείται διά την ανέγερσιν του κτιρίου άδεια εκδιδομένη υπό της αρμοδίας υπηρεσίας των δημοσίων έργων, συμφώνως προς τας εν ισχύι διατάξεις.

II. ΟΡΟΙ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΠΛΗΡΟΙ Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Α. Κτίριον  
Άρθρον 10.

Το κτίριον δέον να ανεγείρεται καθ' όλους τους κανόνες της τέχνης, αντιστοίχως προς το εν αυτό εγκατασταθησόμενα μηχανήματα και κατά τρόπον τοιούτον, ώστε να αποκλείεται πας κίνδυνος επί της στερεότητος αυτού.

Άρθρον 11.

Κατά την ανέγερσιν του κτιρίου δέον να λαμβάνηται πρόνοια διά τον επαρκή αερισμόν και φωτισμόν εκάστου διαμερίσματος αυτού.

Άρθρον 12.

Τα δάπεδα εν γένει του κτιρίου δέον να ώσιν ούτω κατεσκευασμένα και διατεταγμένα, ώστε να αποτρέπηται πάσα επ' αυτών συσσώρευσις υγρών και ακαθαρσιών.

Β'. Εγκατάστασις κινητήρων  
Άρθρον 13.

Αι κινητήρια μηχαναί δέον να εγκαθίστανται εντός ιδιαιτέρου θαλάμου, επαρκών διαστάσεων, ύψους δε τουλάχιστον 4 μέτρων, και να εδράζονται διά καταλλήλων θεμελιώσεων επί του στερεού εδάφους, κατά τρόπον αποτρέποντα την μετάδοσιν των δονήσεων επί του κτιρίου της εγκαταστάσεως ή των πέριξ οικοδομών.

Προς επίτευξιν τούτου επιβάλλεται εν ανάγκη η πασσάλωσις του εδάφους και ή από τούτου απομόνωσις της θεμελιώσεως του κινητήρος διά στρώματος εξ ελαστικής ουσίας (φύλλων φελλού, ελαστικού, άμμου μετά σανίδων κλπ.).

#### Άρθρον 14.

Ο σφόνδυλος, αι τροχαλίας, οι οδοντωτοί τροχοί, οι ιμάντες, οι διωστήρες, τα στρόφαλα, αι προεκτάσεις των αξόνων, το διομπερή βάκτρο εμβόλων, και τα λοιπά επικινδύνως κινούμενα στοιχεία των μηχανισμών δέον να περιβάλλονται διά κιγκλιδωμάτων ή να καλύπτονται διά προφυλακτήρων, κατά τρόπον αποτρέποντα πάντα κίνδυνον διά το περί αυτά ασχολούμενον προσωπικόν.

#### Άρθρον 15.

Πάσα εγκατάστασις ατμομηχανής ελευθέρας εκροής δέον να είναι εφωδιασμένη διά σωλήνος εκροής εκβάλλοντος εν καταλλήλω χώρῳ προς αποτροπήν των εκ του θορύβου εκροής και των εκ ταύτης αφυδατώσεων προκαλουμένων εις τους περιοίκους ενοχλήσεων.

#### Άρθρον 16.

Πάσα εγκατάστασις κινητήρος εσωτερικής καύσεως δέον να είναι εφωδιασμένη δι' ευρέος σωλήνος εκροής προς ασφαλή και αθόρυβον απαγωγήν των αερίων καύσεως κατά τρόπον μη παρενοχλούντα τους περιοίκους. Επιβάλλεται προς επίτευξιν τούτου όπως ο σωλήν της εκροής είναι εφωδιασμένος διά κατασιγαστικής συσκευής εκ των τελειοτέρων και ασφαλεστέρων.

Ο σωλήν εκροής δέον να υπέρκειται της στέγης της οικοδομής της εγκαταστάσεως ή της τυχόν γειτνιαζούσης τοιαύτης κατά 3 τουλάχιστον μέτρα.

#### Άρθρον 17.

Πάσα εγκατάστασις αεριομηχανής δέον να είναι εφωδιασμένη διά καταλλήλων ασφαλιστικών συσκευών, ώστε εν περιπτώσει ακανονίστων αναφλέξεων ή άλλων ανωμαλιών της λειτουργίας της μηχανής να αποτρέπηται η εκροή των αερίων από της μηχανής προς τον σωλήνα εισροής του αερίου.

#### Άρθρον 18.

Πάσα εγκατάστασις κινητήρος εσωτερικής καύσεως δέον να κέκτηται κατάλληλον συσκευήν ασφαλούς εκκινήσεως, εφ' όσον είναι ισχύος ανωτέρας των 20 ίππων.

#### Άρθρον 19.

Η τροφοδότησις των αεριογόνων δέον να ενεργήται ανέτως και ακινδύνως και διά τοιούτων διασκευών, ώστε να είναι αδύνατος πάσα διαφυγή αερίων.

## Άρθρον 20.

Τα προϊόντα καύσεως του αεριογόνου, τα κατά την έναρξιν της λειτουργίας τούτου, παραγόμενα, δέον να απάγονται ασφαλώς δι' ευρέων σωλήνων υπερκειμένων της στέγης της οικοδομής της εγκαταστάσεως ή των τυχόν παρακειμένων τοιούτων κατά 3 τουλάχιστον μέτρα.

## Εγκατάστασις ατμολεβήτων

### Άρθρον 21.

Κατά την εγκατάστασιν ατμολεβήτων δέον να τηρώνται αι διατάξεις του από 20 Νοεμ. 1911 Β.Δ. «περί ατμολεβήτων».

### Άρθρον 22.

Αι καπνοδόχοι δέον να έχωσιν ολικόν ύψος ανάλογον προς τον απαιτούμενον ελκυσμόν, διά την πλήρη και κανονικήν καύσιν του εν τη εστία του λέβητος χρησιμοποιουμένου καυσίμου. Πάντως δέον αύται να υπέρκεινται κατά 10 μέτρα τουλάχιστον υπέρ το ανώτερον ύψος των περίξ στεγών εις ακτίνα 30 μέτρων.

### Άρθρον 23.

Προκειμένου περί ελασματίνων καπνοδόχων, πλην της τηρήσεως των εν τω προηγουμένω άρθρω απαιτουμένων όρων κατασκευής, δέον αύται να στηρίζονται προσθέτως δι' ισχυρών συρματοσχοίνων ακτινοειδώς περί αυτάς διατεταγμένων κατά τρόπον εξασφαλίζοντα αυτάς από παντός κινδύνου ανατροπής.

## Δ'. Μηχανήματα και άξονες μεταφοράς δυνάμεως

### Άρθρον 24.

Τα μηχανήματα, μηχανικά εργαλεία, άξονες μεταφοράς δυνάμεως κλπ. δέον να εδράζονται επί καταλλήλων θεμελιώσεων ή υποστηριγμάτων κατά τρόπον αποτρέποντα πάσαν επιβλαβή δόνησις επί του κτιρίου και της εγκαταστάσεως ως και των περίξ οικοδομημάτων.

### Άρθρον 25.

Πάντα τα κινούμενα στοιχεία των μηχανημάτων, μηχανικών εργαλείων κλπ., ήτοι τροχαλίες, ιμάντες, οδοντωτοί τροχοί κλπ., τα υπερκείμενα άνω του δαπέδου κατά 2 το πολύ μέτρα, δέον να καλύπτονται διά καταλλήλων προφυλακτήρων προς ασφάλειαν του εργαζομένου προσωπικού.

### Άρθρον 26.

Οι ιμάντες και τα καλώδια μεταφοράς δυνάμεως δέον να συντηρώνται εν καλή και επιμελελημένη καταστάσει προς αποτροπήν των ενδεχομένων εκ θραύσεως τούτων κινδύνων.

## Ε'. Ύδρευσις, αποχέτευσις, τεχνητός αερισμός

#### Άρθρον 27.

Η εγκατάστασις δέον να είναι εφωδιασμένη διά καταλλήλων δεξαμενών επαρκούς χωρητικότητος μετά αντιστοίχου δικτύου διανομής του ύδατος εις τα διάφορα διαμερίσματα της οικοδομής, προς καθαρισμόν αυτής και πρόληψιν πυρκαϊών. Αι ως άνω δεξαμεναί δέον να είναι πάντοτε πεπληρωμέναι δι' ύδατος.

#### Άρθρον 28.

Τα από της εγκαταστάσεως εν γένει εκρέοντα ύδατα και υγρά δέον να αποχετεύονται καταλλήλως και ασφαλώς ώστε να μη λιμνάζωσι και κατά τρόπον μη παραβλάπτοντα την υγείαν του εργαζομένου προσωπικού, των περιοίκων και των κατοικούντων παρά τον αγωγόν αποχετεύσεως.

#### Άρθρον 29.

Αι διασκευαί αερισμού της εγκαταστάσεως δέον να είναι ούτως διατεταγμέναι, ώστε να μη παρενοχλώνται, ούτε το εργαζόμενον προσωπικόν δι' εντατικών ρευμάτων αέρος, ούτε οι περιοίκοι διά του απ' αυτών θορύβου.

#### ΣΤ'. Τεχνητός φωτισμός, ηλεκτρικαί εγκαταστάσεις Άρθρον 30.

Δέον να λαμβάνηται πρόνοια περί επαρκούς φωτισμού των χώρων ενασχολήσεως του προσωπικού και κυρίως εκείνων των χώρων ένθα ευρίσκονται επικινδύνως κινούμενα στοιχεία των μηχανισμών.

#### Άρθρον 31.

Αι ηλεκτρικαί εν γένει εγκαταστάσεις δέον να εκτελώνται συμφώνως προς τας διατάξεις του από 4 Δεκ. 1911 Β.Δ. «περί κατασκευής και λειτουργίας των ηλεκτρικών εν γένει εγκαταστάσεων».

#### Ζ'. Γενικαί διατάξεις Άρθρον 32.

Αι μηχαναί, τα μηχανήματα και εν γένει άπασαι αι σχετικαί προς την εγκατάστασιν διασκευαί δέον να ώσιν ούτω διατεταγμέναι, ώστε να είναι εύκολος και ακίνδυνος πάσα τούτων επιτήρησις και επισκευή.

#### Άρθρον 33.

Άπασαι αι σχετικαί προς τον καθαρισμόν της εγκαταστάσεως εργασίαι, ήτοι της μηχανής, μηχανημάτων, αεριογόνων, ατμολεβήτων κλπ. δέον να ενεργώνται κατά τρόπον μη προκαλούντα ενοχλήσεις εις τους περιοίκους.

#### Άρθρον 34.

Πάντα τα δοχεία αερίων υπό πίεσιν δέον να ώσιν εφωδιασμένα διά καταλλήλων ασφαλιστικών συσκευών και διά δύο τουλάχιστον οργάνων ενδείξεως της εν αυτοίς πίεσεως.

Άρθρον 35.

Η εν τη εγκαταστάσει αποθήκευσις υγρών καυσίμων υπόκειται εις τας ισχύουσας εκάστοτε αστυνομικάς διατάξεις.

Άρθρον 36.

Τα στερεά εν γένει καύσιμα δέον ν' αποθηκεύωσι εντός ιδιαιτέρων αποθηκών.

Άρθρον 37.

Η εγκατάστασις δέον να είναι εφωδιασμένη διά καταλλήλων αποδυτηρίων, πλυντηρίων και αφοδευτηρίων, ανταποκρινομένων προς τον αριθμόν του εργαζομένου προσωπικού.

Εις τον αυτόν Υπουργόν ανατίθεται η δημοσίευσις και εκτέλεσις του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 15 Οκτωβρίου 1922

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄**

Ο επί της Συγκοινωνίας Υπουργός  
**Π. Καλλιγάς**